

Instruction on the use of the Chart of Account of assets, capital, liabilities and business operations of enterprises and organizations. Order of the Ministry of Finance of Ukraine, No. 291 from 30.11.1999 (1999). Retrieved December, 15, 2018, from: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11>.

7. On investment activity - Law of Ukraine (as amended) of 18.09.1991. No. 1560-XII. [Electronic resource]. - Access mode: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1560-12>.
8. On Innovation Activity. Law of Ukraine, No. 40-IV from 4.06.2002 (2002). Retrieved December, 15, 2018, from: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/40-15>.
9. On priority directions of innovation activity. Law of Ukraine, No. 433- IV from 16.01.2003 (2003). Retrieved December, 15, 2018, from: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=433-15>.

Отримано 11.02.2019

УДК 657.471

ПРОЦЕСНИЙ ПІДХІД ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ЛОГІСТИЧНИХ ВИТРАТ ВИРОБНИЧИХ ПІДПРИЄМСТВ

Уляна Плекан

*Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя,
Тернопіль, Україна*

Резюме. Проаналізовано наукові дослідження щодо методики відображення в обліку логістичних витрат. Розглянуто функції обліку та аналізу логістичних витрат, висвітлено важливість удосконалення обліку логістичних витрат. Обґрунтовано й розроблено практичні рекомендації щодо організації діяльності, пов'язаної з обліково-аналітичним забезпеченням логістичних витрат. Запропоновано використання процесно-орієнтованої системи обліку логістичних витрат і сформовано базову концепцію процесно-орієнтованої системи обліку логістичних витрат виробничого підприємства. Досліджено вплив логістичних показників на загальну ефективність роботи підприємства. Наведено структуру логістичних витрат виробничого підприємства та облік найпоширеніших логістичних витрат.

Ключові слова: процесний підхід, логістична діяльність, логістичні витрати, облік логістичних витрат, облікова політика.

PROCESS APPROACH TO THE ORGANIZATION OF LOGISTICS COSTS ACCOUNTING OF MANUFACTURING ENTERPRISES

Uliana Plekan

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University, Ternopil, Ukraine

Summary. The article provides the analysis of the research works dealing with the methods of displaying logistics costs in the accounting. The problems of the accounting and analysis of the logistics costs were considered. Improving of accounting of the logistics costs was thrown light upon in the work. Practical recommendations for the organization of activities related to accounting and analytical support for the logistics costs were developed and substantiated. Using the process-oriented accounting system of the logistics costs was suggested. The suggested recommendations are based on the use of operational accounting and cost allocation followed by consolidation of logistics cost information for each business process. The basic concept of a process-oriented accounting system for logistics costs of a production enterprise was formed. The impact of logistic indicators on the efficiency of the enterprise was investigated. The structure of the logistics costs of the manufacturing enterprise was outlined and accounting of the most common logistic costs was given.

Key words: process approach, logistic activities, logistic costs, accounting of the logistics costs, accounting policies.

Постановка проблеми. У період трансформаційних процесів у сфері геополітичного та економічного самовизначення України виробничим підприємствам ризиковано покладатися лише на конкурентні переваги за рахунок технологій чи традиційних методів управління. Сучасні тенденції економічного розвитку зумовлюють збільшення відповідних витрат підприємств. Завдання оптимізації сукупних витрат залишається одним із найактуальніших для керівництва виробничими підприємствами. Проблеми оптимізації витрат підприємств можливо вирішити за умови ефективної організації планування, обліку, аналізу та контролю логістичних витрат, що дозволить формувати повні витрати й достовірніше планувати фінансові результати діяльності.

Розроблення загальної концепції системи обліку логістичних витрат виробничого підприємства потребує глибокого дослідження з урахуванням наукових досягнень вітчизняних та зарубіжних учених.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням обліку логістичних витрат було присвячено дослідження таких вчених: О.О. Андрухової, А.Г. Богача, О.М. Головащенко, В.Л. Гусак, О.І. Карого, В.С. Литвиненко, С.В. Мішиної, О.Ю. Мішина, С.М. Нікшич, О.А. Русановської, Л.В. Сачинської та інших [1 – 10]. Проте залишаються недостатньо розробленими підходи до організації обліку логістичних витрат виробничого підприємства.

Актуальність, практична значущість, недостатня розробленість та недослідженість зазначеного питання зумовили вибір теми статті, визначили її мету та завдання.

Метою статті є визначення та обґрунтування процесного підходу до організації обліку логістичних витрат виробничого підприємства для їх ідентифікації, контролю та оптимізації.

Завдання статті полягають у:

- розгляді підходів вітчизняних учених до методики відображення в обліку логістичних витрат;
- формуванні концепції процесно-орієнтованої системи обліку логістичних витрат виробничого підприємства;
- дослідженні впливу логістичних показників на загальну ефективність роботи підприємства;
- аналізі можливостей забезпечення виконання бухгалтерським обліком його ролі у відображенні логістичних витрат.

Виклад основного матеріалу. Важливою складовою сучасної ефективної системи управління виробничим підприємством є логістична система, яка здатна працювати в автономному режимі та є важливою підсистемою управлінського обліку. Застосування стандартів управління, які враховують логістичні процеси, сприяє досягненню конкурентних переваг вітчизняними підприємствами. Зокрема, підприємство може досягати конкурентних переваг за рахунок мінімізації загальних логістичних витрат. Тому категорія «витрати» є основоположною в логістичній системі підприємства.

Підсумовуючи надбання вітчизняних дослідників, можна визначити, що логістичні витрати – це грошове вираження сукупності витрачених матеріальних, трудових, фінансових, інформаційних ресурсів підприємства, які пов'язані з забезпеченням бізнес-процесів та операцій з переміщення матеріальних потоків у межах логістичної системи.

Належні ідентифікація, облік, аналіз логістичних витрат є передумовами їх успішної оптимізації. Тому розглянемо питання організації обліку логістичних витрат на виробничому підприємстві. Більшість виробничих підприємств використовують функціонально-зорієнтовану систему обліку, зосереджену на функціональних підрозділах підприємства, а центрами відповідальності виступають підрозділи, цехи, відділи. Незалежно від функцій, що виконує структурний підрозділ, відповідальність

визначається у витратах. Облік логістичних витрат теж може здійснюватися за центрами відповідальності, тобто структурними підрозділами, що задіяні в окремих фазах логістичної діяльності підприємства, таких, як постачання, виробництво, збут.

Можна використовувати інші критерії оцінювання логістичних витрат. Найпоширенішими класифікаціями логістичних витрат підприємства можна вважати за:

- місцем виникнення;
- носіями витрат;
- аналітичними рахунками витрат;
- фазами логістичного процесу тощо [2].

Враховуючи стратегічне завдання логістичної діяльності – максимальне задоволення запитів клієнтів щодо якості продукції, часу та місця поставки, особливого значення набуває управління окремими фазами логістичної діяльності підприємства. Вважаємо за доцільне акцентувати увагу на останньому. Функціонально-зорієнтована система обліку відповідальності повною мірою не відповідає вимогам ринку, оскільки працівники окремих структурних підрозділів не завжди зацікавлені в кінцевому результаті та не зорієнтовані на стратегічні цілі підприємства. Крім цього, фази логістичної діяльності виходять за межі окремих структурних підрозділів. При використанні процесно-зорієнтованої системи обліку відповідальності об'єктом обліку є саме фаза логістичної діяльності, а не структурний підрозділ. Фази логістичної діяльності є незмінним чинником оптимізації логістичної діяльності підприємства, а їх постійне вдосконалення уможливорює досягнення цілей логістичної діяльності – надати клієнту якісний продукт (послугу) у найкоротший термін.

Для більшої ефективності організації обліку логістичних витрат виробничих підприємств варто поєднувати функціонально-зорієнтовану систему обліку відповідальності та процесно-орієнтовану для ідентифікації логістичних витрат і на рівні структурних підрозділів, і за фазами логістичної діяльності.

Основною метою організації обліково-аналітичного забезпечення логістичної діяльності є підтримка інтересів усіх стейкхолдерів через оперативне надання об'єктивної інформації щодо стану та динаміки матеріальних, фінансових, інформаційних потоків тощо. Зазначена мета може реалізуватися шляхом структурування обліково-аналітичного забезпечення відповідно до процесів, які відбуваються на підприємстві. Поопераційна система обліку логістичних витрат передбачає процесний підхід до обліку витрат, інтегрований із інформаційною системою обліку (рис. 1).

Управління логістичною діяльністю на виробничому підприємстві ускладнюється його багатоаспектністю. Ефективне управління логістичними витратами дозволяє: на стадії «до продажу» – створити базу для подальшої реалізації товару, систему з виявлення та аналізу споживчого попиту, точніше визначити необхідний ринку товар; на стадії «під час продажу» – найповніше і в необхідному обсязі задовольнити потреби та бажання споживача, скоротити час реалізації товару (послуги), створити позитивний імідж, підвищити лояльність клієнтів; на стадії «після продажу» – забезпечити сприятливі умови для подальшого стабільного розвитку та ефективного функціонування логістичної системи підприємства [9, с. 134 – 135].

Таким чином, облік логістичних витрат підприємства, інтегрований в інформаційну систему обліку, повинен забезпечувати управлінців інформацією на всіх етапах реалізації товарів чи послуг, а також щодо передпродажних та післяреалізаційних операцій. Вхідною операційно-технічною інформацією є первинна документація щодо розрахункових операцій, нарахування зарплати, визнання доходів від реалізації тощо.

Основними завданнями логістичної служби підприємства є:

- формування, розвиток, реорганізація логістичної системи;
- розроблення й реалізація логістичної стратегії підприємства;
- внутрішня і зовнішня логістичні інтеграції;

- керування матеріальним потоком і супутніми потоками;
- логістичний реінжиніринг.

Вирішення завдань логістичної служби передбачає здійснення логістичних операцій і, як наслідок, з'являються логістичні витрати, які мають бути правильно відображені в бухгалтерському обліку. Для правильного та вчасного відображення в бухгалтерському обліку логістичних операцій обов'язковою умовою є попередня організація обліку даного об'єкта. Водночас наявна облікова методологія характеризується проблемами пошуку бази віднесення логістичних витрат до певного бізнес-процесу. Вважаємо, що варто модернізувати систему обліку для ефективнішого виміру логістичних витрат шляхом застосування поопераційної системи обліку.

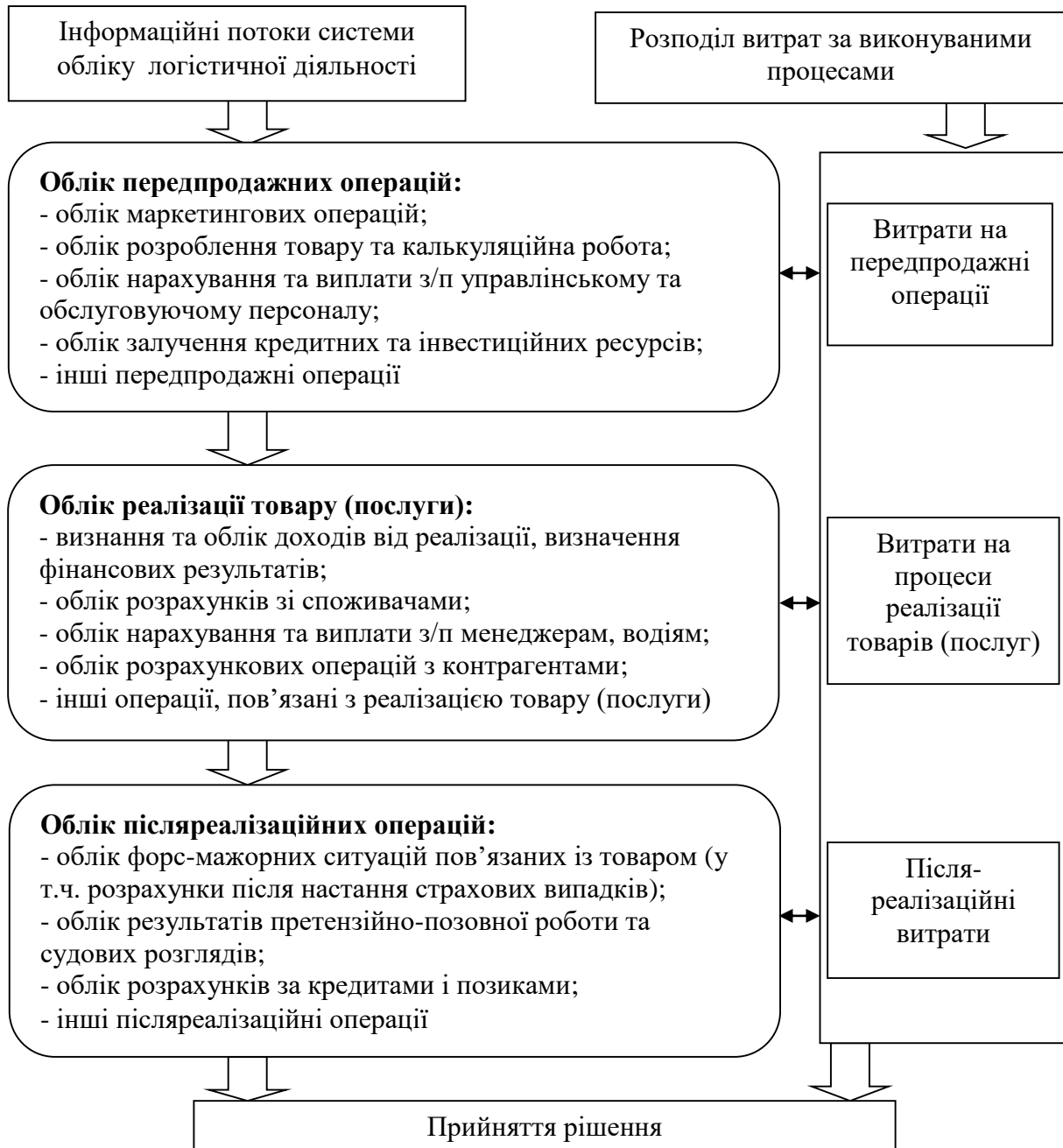

Рисунок 1. Концепція процесно-орієнтованої системи обліку логістичних витрат виробничого підприємства

Figure 1. Concept of the process-oriented system of accounting logistics costs of the manufacturing enterprise

Базовим документом, що регламентує організацію та методику обліку логістичних витрат у системі управління витратами підприємства, є Положення про облікову політику, де відображаються особливості визначення та обліку логістичних витрат у робочому плані рахунків, беручи до уваги інформаційні потреби відділу логістики. З огляду на це, пріоритетними принципами робочого плану рахунків, що враховує потреби обліку логістичних витрат, є гнучкість і доступність у користуванні, а також сприяння здійсненню регулярного контролю за логістичною діяльністю підприємства.

У діючій системі бухгалтерського обліку існує протиріччя, коли витрати групуються за елементами або функціями. Логістичні витрати прийнято зараховувати до інших корпоративних витрат, окремо вони не виділяються, а отже, і не оцінюється їх вплив на загальну ефективність роботи підприємства.

Спроби модернізувати теперішню облікову парадигму з урахуванням логістичної діяльності підприємства продовжуються й досі. Розглянемо підходи вітчизняних учених до методики відображення в обліку логістичних витрат.

Багато вчених вважають, що для спрощення облікових операцій логістичні витрати необхідно обліковувати на рахунках позабалансового обліку для отримання достовірних даних про логістичні витрати [10]. Вчені С.В. Мішина та О.Ю. Мішин не заперечують можливість виділення в обліку логістичних витрат, проте, крім цього, варто розробити, на думку вчених, техніку уникнення подвійного обліку логістичних витрат (одного разу в складі всіх операційних витрат і витрат діяльності підприємства, а другого – на окремих субрахунках) [7]. Тому варто виокремлювати логістичні витрати на забалансових рахунках, тобто довідково, щоб це не потребувало перебудови існуючої інформаційної та нормативної бази обліку. Вчені пропонують порядок відображення поточних логістичних витрат функціонального призначення на забалансових рахунках 091 та 092 – для обліку витрат у постачанні, 023 та 092 – для обліку витрат у виробництві, 092 та 093 – для обліку витрат у збуті [7].

Наступний підхід передбачає розширення або деталізацію вже існуючих рахунків. Вчені О.М. Головащенко, О.О. Андрухова та І.А. Якімов вважають, що для накопичення інформації про витрати, пов'язані з постачанням ресурсів, доцільно ввести додатковий рахунок 29 «Логістичні витрати на постачання»; для відображення витрат, пов'язаних з переміщенням сировини та матеріалів у процесі виробництва – субрахунки 911 «Умовно-постійні логістичні витрати» та 912 «Умовно-змінні логістичні витрати»; для накопичення інформації про витрати, пов'язані з логістичним адмініструванням – відкрити субрахунок 921 «Логістичні витрати на адміністрування» [1, с. 70–73].

Інші вчені пропонують виділяти такі додаткові субрахунки, як: 911 «Логістичні витрати на виробництво», 921 «Логістичні витрати на адміністрування», 931 «Логістичні витрати на збут», 932 «Логістичні витрати на транспортування», 933 «Логістичні витрати на виконання замовлень» [3]. С.М. Нікшич для обліку логістичних витрат у сфері збуту пропонує ввести субрахунки до рахунку 93 «Витрати на збут»: 931 «Витрати утримання запасів готової продукції (товарів)», 932 «Витрати утримання виробничих запасів для клієнтів», 933 «Витрати, що виникли у зв'язку із вичерпанням (нестачею), додатковою потребою готової продукції (товарів)», 934 «Витрати на збут і обслуговування ключових клієнтів» та 935 «Витрати на збут і обслуговування інших клієнтів» [8, с. 187]. А.Г. Богач вважає за необхідне доповнити існуючий перелік статей витрат на виробництво статтею «Логістичні витрати» і відображати інформацію про такі витрати на окремому субрахунку до синтетичного рахунку 29 «Витрати на логістику» [2, с. 273 – 274].

Організація бухгалтерського обліку логістичної діяльності – це цілеспрямована діяльність зі створення, впорядкування та вдосконалення системи бухгалтерського

обліку логістичних операцій з метою формування відповідних інформаційних потоків і задоволення потреб користувачів бухгалтерської звітності.

Основною метою тісної інтеграції облікової підсистеми з логістичною системою є підвищення аналітичності вихідних інформаційних потоків та зростання продуктивності контролю на всіх етапах діяльності підприємства. Аналіз логістичних витрат дозволяє підвищити обґрунтованість управлінських рішень, спрямованих на коригування бізнес-процесів. Відзначимо, що логістичні витрати впливають на різні аспекти діяльності виробничого підприємства, зокрема, на персонал, клієнтів та фінансовий стан підприємства (табл. 1).

Таблиця 1

Вплив логістичних показників на загальну ефективність роботи підприємства

Table 1

Influence of logistic indicators on the overall efficiency of the enterprise

Аспекти діяльності	Вплив логістичних показників
Фінансова складова	Зменшення співвідношення логістичних витрат і собівартості продукції; прискорення оборотності запасів сировини, матеріалів, напівфабрикатів і готової продукції; зменшення вартості вантажних перевезень сировини та часу доставки; підвищення надійності доставки сировини
Персонал	Зменшення плінності логістичних кадрів; оптимізація обов'язків працівників відділу логістики та підвищення їх участі в роботі підприємства
Клієнти	Підвищення надійності доставки готової продукції; зменшення вартості вантажних перевезень готової продукції та часу її доставки; покращення до-, підчас- та післяпродажного обслуговування, підвищення задоволення клієнтів

Джерело: сформовано автором на основі джерела [9].

Завдання організації бухгалтерського обліку логістичної діяльності можна звести до таких:

- документування логістичних операцій;
- своєчасне, повне, достовірне та безперервне відображення логістичних операцій;
- ведення аналітичного обліку та розподіл логістичних витрат для визначення виробничої та повної собівартості;
- обпрацювання даних про логістичні операції за допомогою відповідних процедур, прийомів та способів відповідно до вихідної інформації;
- складання аналітичних відомостей та їх передавання зацікавленим особам.

Приклад обліку найпоширеніших логістичних витрат на підприємстві наведено в таблиці 2.

Таблиця 2
Облік логістичних витрат

Table 2
Accounting for logistics costs

Назва логістичних витрат	Дебет	Кредит
Заробітна плата водіїв	903	661
Відрахування у фонд соціального страхування з з/п водіїв	661	641
Податок на з/п водіїв	903	651
Амортизаційні відрахування з транспорту та обладнання	231	131
Витрати пального на перевезення вантажів	231	203
Утримання складу для зберігання сировини і напівфабрикатів	94	20
Утримання основних засобів, необхідних для зберігання сировини, напівфабрикатів, незавершеного виробництва	10	15
Утримання складу для зберігання готової продукції	94	20
Навантаження й розвантаження сировини, напівфабрикатів, готової продукції	94	661
з/п робітників, які переміщують вантажі в середині підприємства	94	661
Оформлення документації (постачання сировини, матеріалів, напівфабрикатів, доставка готової продукції)	911	921
Маркування, кодування, пакування продукції	94	661
Допродажне обслуговування	311	681
Підчаспродажне обслуговування	361	703
Післяпродажне обслуговування	703	641

Джерело: [9].

Зазначений перелік є умовним, таким, що залежить від спеціалізації підприємства. Під час реалізації обліку необхідна адаптація переліку статей витрат до діяльності певного підприємства.

На підставі даних ТзОВ Заводу «Ремпобуттехніка» розглянемо структуру логістичних витрат протягом 2015 – 2017рр. (табл. 3).

Таблиця 3
Структура логістичних витрат ТзОВ Заводу «Ремпобуттехніка» протягом 2015 – 2017 рр.

Table 3
Structure of logistics costs LLC "Rempotehnika" factory during 2015 – 2017

Показник	2015 р., %	2016 р., %	2017 р., %
Витрати на оплату праці	68,0	67,3	64,8
Амортизація основних засобів	16,5	17,1	17,4
Матеріальні витрати, зумовлені виконанням логістичних процесів	3,1	5,1	5,7
Витрати, пов'язані з організацією й обслуговуванням логістичних процесів	2,0	4,3	6,7
Витрати на відрядження і переміщення	1,3	0,3	0,3
Податки, збори, інші обов'язкові платежі	7,5	4,3	3,2
Інші логістичні витрати на управління	1,6	1,6	1,9
Всього логістичних витрат	100,0	100,0	100,00

Джерело: сформовано автором за даними об'єкта аналізу.

Склад логістичних витрат залежить від державного регулювання економіки, політичних процесів у країні, соціального стану, особливостей правового регулювання діяльності, виробничих характеристик підприємства, особливостей організації діяльності, рівня інформаційного забезпечення, маркетингової політики. Фактори безпосередньо пов'язані з виконанням логістичних операцій, що передбачають виникнення відповідних логістичних витрат.

Згідно з даними, наведеними в таблиці 3, можемо констатувати, що у загальній структурі логістичних витрат переважну більшість становлять витрати на оплату праці, податки, збори, інші обов'язкові платежі, амортизаційні відрахування та матеріальні витрати, зумовлені виконанням логістичних процесів (рис. 2).

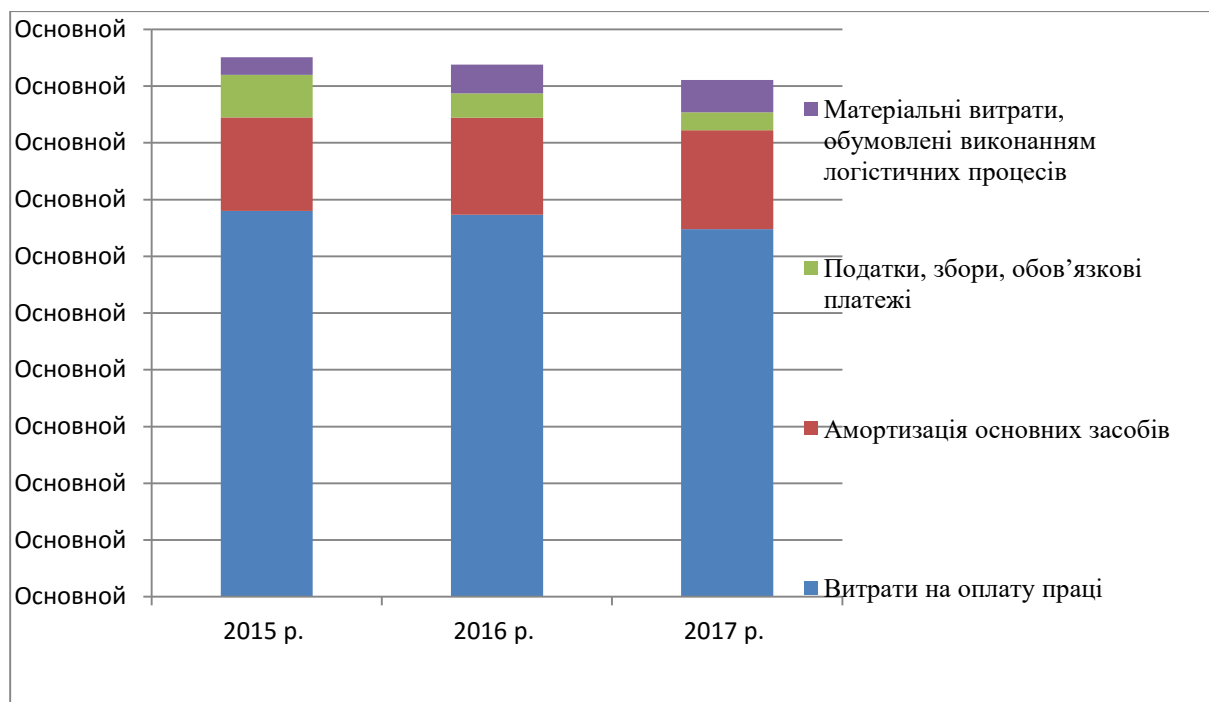

Рисунок. 2. Основні статті логістичних витрат ТзОВ Заводу «Ремпобуттехніка»

Figure2. Main articles of logistics costs of the «Rempotehnika» plant

Джерело: сформовано автором за даними об'єкта аналізу.

Таким чином, саме зазначені статті логістичних витрат підприємства здійснюють найбільше впливають на формування собівартості продукції та вимагають найвищого рівня контролю й чіткого визначення їх місця у відповідних регістрах синтетичного та аналітичного обліку.

Організацію обліку функціонування логістичної системи варто здійснювати у розрізі статей витрат у певному регістрі журнальної форми рахівництва, а у відомостях – в аналітичному розрізі.

Висновки. Виокремлення логістичних витрат з усієї сукупності витрат виробничого підприємства та запровадження ефективної системи їх обліку є об'єктивною необхідністю управління. Завданням фінансового та управлінського обліку логістичних витрат вважаємо створення обліково-аналітичної системи для збору та реєстрації інформації про відповідні витрати, що потребує комплексного підходу до оцінювання витрат як логістичної діяльності загалом, так і витрат кожної із фаз логістичної діяльності підприємства. Ми запропонували використання процесно-орієнтованої системи обліку, об'єктом якої є саме фаза логістичної діяльності для

ефективного забезпечення виконання бухгалтерським обліком його ролі у відображенні логістичних витрат.

Conclusions. The separation of logistics costs from the entire set of costs of a manufacturing enterprise and the introduction of an effective system of their accounting is an objective need for management. The task of financial and managerial accounting of logistics costs is the creation of an accounting and analytical system for collecting and registering information on relevant costs, which requires an integrated approach to assessing the costs of both logistics activities in general and the costs of each of the phases of logistics activities of an enterprise. We propose the use of process-oriented accounting system, the object of which is precisely the phase of logistics for the effective provision of accounting records of its role in reflecting logistics costs.

Список використаної літератури

1. Андрухова, О.О. Організація обліку логістичних витрат [Текст] / О.О. Андрухова, І.А. Якімов // Наука і економіка. – 2010. – № 4 (20). – С. 70 – 73.
2. Богач, А.Г. Організація обліку логістичних витрат [Текст] / А.Г. Богач // Наукові записки. Збірник наукових праць. Випуск 15. – Тернопіль: Економічна думка, 2006. – С. 273 – 276.
3. Головащенко, О.М. Інформаційне забезпечення логістичних витрат у системі обліку [Текст] / О.М. Головащенко [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/Tiru/2010_30_2/Golovash.pdf.
4. Гусак, Л.В. Облікова політика як інструмент адаптації облікової інформації до вимог логістичної системи [Текст] / Л.В. Гусак // Вісник Житомирського державного технологічного університету. – Житомир: Вид-во ЖДТУ, 2011. – Вип. № 1 (55). – С. 320 – 322.
5. Карий, О.І. Облік логістичних витрат [Текст] / О.І. Карий // Матеріали міжнародної наукової студентсько-аспірантської конференції «Україна в ХХІ ст.: формування економічної системи». – Львів: Львівський національний університет ім. І. Франка, 2001. – С. 129.
6. Литвиненко, В.С. Трансакційні витрати: питання формування, обліку і контролю [Текст] / В.С. Литвиненко // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2012. – Вип. 169, Ч. 2. – Серія «Економіка, аграрний менеджмент, бізнес». – С. 174 – 178.
7. Мішина, С.В. Ієрархічна класифікація логістичних витрат за функціональним призначенням [Текст] / С.В. Мішина, О.Ю. Мішин // Бізнес-Інформ. – 2011. – № 9 (404). – С. 103 – 105.
8. Нікшич, С.М. Теоретико-методичні засади оцінювання логістичних витрат підприємств [Текст] / С.М. Нікшич // Логістика. – 2008. – № 623. – С. 182 – 190.
9. Русановська, О.А. Контролінг логістичної діяльності в системі управління підприємством: дис. ... канд. економ. наук : 08.00.04 [Текст] / Русановська Оріся Андріївна. – Львів: НУ «Львівська політехніка», 2016. – 267 с.
10. Сачинська, Л.В. Управління логістичними витратами підприємства [Текст] / Л.В. Сачинська // Маркетинг та логістика в системі менеджменту: тези доповідей ІХ Міжнародної. наук.-практ. конференції (Львів, 8 – 10 листопада 2012 р.) [Текст] / Національний університет «Львівська політехніка». – Львів: вид-во Львівської політехніки, 2012. – С. 382 – 383.

References

1. Andrukhnova O.O., Yakimov I.A. (2010) Orhanizatsiya obliku lohistrychnykh vytrat [The organization of logistics costs accounting]. *Nauka i ekonomika*. Vol. 20., no. 4., pp. 70 – 73.
2. Bohach A.H. (2006) Orhanizatsiya obliku lohistrychnykh vytrat [Organization of logistics costs accounting] *Naukovi zapysky. Zbirnyk naukovykh prats*. Vol. 15., pp. 273 – 276.
3. Holovashchenko O.M. (2010) Informatsiyne zabezpechennya lohistrychnykh vytrat u systemi obliku [Information provision of logistics costs in the accounting system]. Available at: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/Tiru/2010_30_2/Golovash.pdf.
4. Husak L.V. (2011) Oblikova polityka yak instrument adaptatsiyi oblikovoyi informatsiyi do vymoh lohistrychnoyi systemy [Accounting policy as an instrument for adaptation of accounting information to the requirements of a logistic system] *Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnoho tekhnolohichnoho universytetu*. vol. 55., no. 1., pp. 320 – 322.
5. Karyu O.I. (2001) Oblik lohistrychnykh vytrat [Accounting for logistics costs] *Proceedings of the Ukrayina v XXI st.: formuvannya ekonomichnoyi systemy Ukraine, Lviv, 2001* : Lvivskyy Natsionalnyy universytet im. I. Franka, pp. 129.

6. Lytvynenko V.S. (2012) Transaktsiyni vytraty: pytannya formuvannya, obliku i kontrolyu [Transaction costs: issues of formation, accounting and control] *Naukovyy visnyk Natsionalnoho universytetu bioresursiv i pryrodokorystuvannya Ukrainy*. Vol. 169, CH. 2., pp. 174 – 178.
7. Mishyna S.V., Mishyn O.Yu. (2011) Iyerarkhichna klasyfikatsiya lohistychnykh vytrat za funktsionalnym pryznachennyam [Hierarchical classification of logistic expenses for functional purposes] *Biznes-Inform*, vol. 404., no. 9., pp. 103 – 105.
8. Nikshych S.M. (2008) Teoretyko-metodychni zasady otsynuvannya lohistychnykh vytrat pidpryyemstv [Theoretical and methodological principles of estimation of logistic costs of enterprises] *Lohistyka*, no. 623., pp. 182 – 190.
9. Rusanovska O.A. (2016) Kontrolinh lohistychnoyi diyalnosti v systemi upravlinnya pidpryyemstvom [Controlling logistics activity in the enterprise management system] Lviv : NU «Lvivska politekhnik».
10. Sachynska L.V. (2012) Upravlinnya lohistychnymy vytratamy pidpryyemstva [Management of logistics costs of the enterprise] *Proceedings of the Marketynh ta lohistyka v systemi menedzhmentu (Ukraine, Lviv, 8–10 November 2012)* Lviv : Vyd-vo Lvivskoyi politekhniky, pp. 382 – 383.

Отримано 18.02.2019

УДК 657.42

ПРОБЛЕМИ ОЦІНКИ ПОТОЧНИХ БІОЛОГІЧНИХ АКТИВІВ ТА ВІДОБРАЖЕННЯ ЇХ У ФІНАНСОВІЙ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Валерія Фесенко; Вікторія Таран

Університет митної справи та фінансів, Дніпро, Україна

Резюме. Присвячено дослідженню підходів до оцінки поточних біологічних активів та відображення їх у фінансовій звітності підприємства. Розглянуто відмінності між вимогами Міжнародних стандартів фінансової звітності та Національних стандартів бухгалтерського обліку у питаннях обліку й відображення поточних біологічних активів підприємства. Розкрито методичні засади оцінки поточних біологічних активів та її впливу на формування фінансових результатів діяльності. Наведено пропозиції щодо удосконалення порядку оцінки та визначення справедливої вартості біологічних активів.

Ключові слова: біологічні активи, облік, оцінка, справедлива вартість, історична вартість, фінансова звітність.

VALUATION ISSUES OF THE CURRENT BIOLOGICAL ASSETS AND THEIR PRESENTATION IN THE ENTERPRISE FINANCIAL REPORT (STATEMENTS)

Valeriia Fesenko; Viktoriia Taran

University of customs and finance, Dnipro, Ukraine

Summary. The article is devoted to the study of approaches to the assessment of current biological assets and their reflection in the financial statements of the enterprise. The differences between the requirements of the International Financial Reporting Standards and the National Accounting Standards in accounting and reflection of the current biological assets of the enterprise are considered. The methodical principles of estimation of current biological assets and its influence on formation of financial results of activity are revealed. The suggestions for improving the procedure for estimating and determining the fair value of biological assets are presented.

Key words: biological assets, accounting, valuation, fair value, historical cost, financial statements